523

TEATRE CATALÁ

L'AMOR ES CERT

Assaig d' entreteniment escènic
en un acte y en prosa

D' EN

J. OLIVA BRIDGMAN

UNA PESETA

BIBLIOTECA DE
JOVENTUT TEATRAL

BIBLIOTECA DE "JOVENTUT TEATRAL"

L' AMOR ES CERT

ASSAIG D' ENTRETENIMENT ESCÈNIC

EN UN ACTE Y EN PROSA

D' EN

J. OLIVA BRIDGMAN

BARCELONA

LLIBRERIA CIENTÍFIC-LITERARIA DE JOSEP AGUSTÍ

Carrer ELISABETS, 4

L. Humbert y C.ª Valldoncella, 6, Imprempta

Al Esem. Sr. D.

Josep Collaso y Gil

L' AMOR ES CERT, *es una humil viola escénica que vos ofereix un fill de Barcelona, qui espera que vostre pas per l' Arcaldia será per la ciutat adorada una prova de que per Ella, en vostre cor,* **L' amor es cert.**

L' AUTOR

Desembre de 1909

L' impresiò d' aquesta obra es de dret esclusiu de l' empresa editora de JOVENTUT TEATRAL.

Pels demès efectes l' obra queda inscripta, segons lo preceptuaà en les disposicions legals, dictades fins à esta data, relativas Propietat Intellectual.

PERSONATJES

L' oncle Miquel — *60 anys. Pagés acomodat y dins de son estament bastant instruit. Senzill y afable, pero per demunt de tot sempre se revela en ell la bonhomia.*

Lluisa. — *18 anys. Neboda y fillola del anterior. Ingénua del tot y enamorada — com tantes noyes hi há — del seu cosinet.*

Rafel — *23 anys. Nebot també del oncle Miquel. Es un jove á qui tres anys de viatjar pel mon, han convertit ab un escéptic — com tants se 'n veuhen — per riure.*

Época actual — *Llocs de l' acció: Casa de camp de quansevol de les encontrades catalanes.*

Dreta y esquerra del espectador.

672440

L' Amor es Cert

Decoració: *Sala d' una casa pagesa. Al foro, porta d' entrada que comunica ab l' exterior. Dues portes laterals, una á cada banda; en segon terme la de la dreta y al mitg la de la esquerra. A la dreta en primer terme, una llar encesa. A l' esquerra, ants de la porta, una calaixera ab una imatge al demunt. Enfront de l' imatge un gerro ab flors. A l' altre costat de la porta dos cadires. A la dreta de la porta del foro, un rellotje de péndul; á l' esquerra un armari pera roba. Al mitg de l' escena una taula, ab una cadira á cada costat. En el rest de l' escena cadires convenientment distribuides.*

Tot el mobiliari senzill prò bò. Aspecte de pagesia acomodada.

ESCENA PRIMERA

Miquel

MIQUEL *(Al aixecarse el teló l' oncle Miquel está assentat fent el solitari. Durant la pausa que precedeix á son parlament esguarda ab afany nirviós l' hora qu' assenyala 'l rellotje. Deprès de uns moments de silenci)*... ¡Tres quarts de tres!... ¡Encare li manquen uns minuts per arrivar!... Quan un mes els espera, mes trigan els trens!... Talment sembla que 'ls empleiats s' obliden de posar oli á les rodes... Y encare sembla mes que 'ls rellotjes y 'ls empleiats vaigin á l' una... *(Deixant*

de jogar momentániament pera imitar el mohiment del péndul ab el cos.) ¡Tic!... ¡tac!... ¡tic!... ¡tac!... sempre el mateix... Quan un espera, haurien de correr mes les agulles... *(Repren al joc.)*
(Per la porta de l' esquerra apareix Lluisa ab un ram de flors que colloca al gerro de demunt de la calaixera.)

ESCENA II

Miquel — Lluisa

LLUISA Deu 'l guard, padrí. *(Apareixent.)*
MIQUEL Hola, xiqueta.
LLUISA *(Ab gentilesa, mostrant son habillament.)* ¿Eh, que tal?...
MIQUEL Encisadora.
LLUISA ¿De veres?
MIQUEL De veres. *(Somrient.)* Estás com per fer capgirá 'l cervell á l' home que 'l tinga mes assentat.
LLUISA *(Se posa ruborosa,)*
MIQUEL *(Prosseguint.)* Bé, no t'avergonyexis per xò. Un oncle ja pot dírteles aquestes coses.. Y mes un oncle qu' á la vegada es padrí... Desprès de tot ja es just que hi pensis en fer goig... *(Deixant de jogar y acostantse à Lluisa, l' acarona paternalment. (Somrient.)* Y mes avuy ¿oy?.,. *(Alegroy.)* Avuy qu' arriva en Rafel!...

¡Tira peixet!... Si totes les noyes tinguessin un cosí tant bèn plantat, cap se casaría fora de la familia!

LLUISA *(Acentúa 'l seu rubor.)*

MIQUEL (*Sempre alegroy*) ¡Je! ¡je!... Vosaltres si que farèu una bona parella... Tú divuit anys; éll vintitrès... ¡renoy! ¡renoy... quin planter d' hereus que 'ns espera!... Jo, ja m' estic veyent, assentat aquí, vora la llar, explicant velles histories... y tot voltat d' un auditori de caparronets rossos que m' escoltaràn ab uns ulls mes oberts... y una boca mes oberta... ¡Je! ¡je! Sembla que m' hi trobi.

LLUISA (*Ab afany enguniós.*) Escolti, padrí, pero vosté creu que ab els tres anys que no m' ha vist, no m' haurà oblidat per complert?

MIQUEL ¡Calla beneyta, qui vols que t' oblidi an a tú!... Y ademés ¿que hi vol dir aixó?... Suposa 't que t' ha oblidat perqué era fora de casa... Doncs aixis que 't torni á contemplar ja veuràs com recobra la memoria.

LLUISA Tant debò. Jo si que no l' he oblidat may...

MIQUEL Perque tú no has sortit may de casa.

LLUISA Ni que 'n sortís. Els qui estimen sempre recorden...

MIQUEL Bé, bé, no te 'n preocupis d' això. L' amor

y la filosofía son dos gossos famolencs que sempre se disputaràn un tall: el cor de la juventut... ¡Pléga, pléga, santa cristiana!... (*Al defora se sent la veu de Rafel, cridant: ¡Oncle! ¡oncle!*

MIQUEL Mirète 'l

LLUISA (*Fent acció de fugir.*) ¿En Rafel?... ¡Fujo!

MIQUEL (*Deturant-la.*) ¡Això may!

ESCENA III

Miquel — Lluisa — Rafel

RAFEL (*Apareix pel foro, ab una maleta à la mà y ab guarda-polvo de viatje posàt. Tant bon punt arriva, deixa lo que porta à les mans y ab els brassos oberts se dirigeix á l' oncle.*) ¡Oncle! ¡oncle estimat! (*Abrasant á Miquel.*)

MIQUEL (*Retornant l' abras.*) ¡Deu te guard, hereu!

RAFEL No pot imaginarse lo content qu'estic... ¡Trobarme aquí! ¡Entre 'ls seus brassos!

MIQUEL Y jo! Despres de tres anys d' ausencia! (*Separantse dels brassos de 'n Rafel.*) Son molt tres anys. (*Indicant á Rafel el lloc 'hont es la Lluisa y tombantse d' espatlles com pera deixarlo ab mes llibertat.*) Allí hi hà...

RAFEL (*Ab molta finesa, pero fredament, saluda àLluisa.*) Senyoreta...

MIQUEL (*Retombantse bruscament, sorprès.*) ¿Senyoreta? ¡Si es la Lluisa!.

RAFEL (*Conservant la mateixa actitut.*) Lluisa..

MIQUEL La trobes cambiada ¿oy?. El temps pasa qu' un no s' en adona y els petits se fàn grans. En tres anys una nena 's converteix en una pubilla. Quan tingas la meva etat les compendràs aquestes coses... Are encare hi hà masses perdalets dintre d' aquest cap. (*Indicant él de Rafel. Reparant en el posát cerimoniós d' aquest.*) Pero ¿que fàs tant paràt?... ¡Dígali alguna cosa!... ¡Abrassàla!.. (*Tornantse à tombar d' espatlles.*)

RAFEL (*A Lluisa.*) Si vostè 'm permet...

MIQUEL (*Retombantse altre volta.*) ¿Qu' es això de si vostè 'm permet?... ¡Y are!... Torneuvos à tutejar.. (*Ap.*) Aquest noy me l' han tombat del revès.

LLUISA (*Acotant el cap, confosa.*) Es ell...

MIQUEL Ja ho veig qu' es ell!... Deixa 'ns sols una estona.,. (*Ap. acabant la frase*) que ja 'l pentinarè. (*Alt.*) Preparali un xic de brenar... perque tu (*à Rafel*) deus tetenir gana ¿oy?.

RAFEL (*Ab el cap fà signes afirmatius.*)

LLUISA Desseguida vaig. (*A temps d' anarse 'n per la porta de l' esquerra. Ab dolorosa sorpresa, apart.*) ¡Aquest no es el meu Rafel! ¡El Rafel de fà tres anys! (*Se'en và*)

ESCENA IV

Miquel—Rafel

MIQUEL *(Quan la Lluisa es fora.)* ¿Eh? ¿Y are que me 'n dius?

RAFEL ¿De que?

MIQUEL ¿De que? ¡De la Lluisa!

RAFEL ¡Ah!... ¡Que ha crescut molt!

MIQUEL No vull dir això!... Vull dir que me 'n dius?, ¿que 't sembla? *(Indicant el físic de la noya.)*

RAFEL ¡Oh!... Qu' está molt bufona!... ¡Qu' es molt maca!

MIQUEL Gracies á Deu!... Mira Rafel: ¿vols que 't digui una cosa?

RAFEL ¿Que?

MIQUEL Que tu no acabes d' arrivar de viatje. Tu acabas de sortir d' un bany.

RAFEL *(Sorprés altament.)* ¿Eh?...

MIQUEL Semblas un pollet mollat. Aquesta fredor... aquesta calma... al costat d' una noya tant maca... Juraría que 'ls viatjes t' han tornat curt de geni.

RAFEL *(Ab pose d' home desenganyat, byronià.)* No. Pero viatjant se veuhen tantes coses.

MIQUEL Veritablement. Totes les que 's miran.

RAFEL Oh, no se 'n burli, oncle, no se 'n burli. Parlo seriosament.

MIQUEL Y jo també. Y creume que 'n el fons ho

celebro que t' hagis convertit en home sèrio y refiexiu... perquè tinc un projecte que realisarè y...

RAFEL No l' entenc...

MIQUEL *(Com mitg enfadat.)* ¿Que parlo en xino? No es cosa gayre dificil l' entendre 'm. Es un projecte referent al qui ja t'he parlàt diferentes vegades. Poc mes tinc que dirte. La Lluisa té divuit anys; tú vintitrès... Ella es molt maca, molt agradosa y sobre-tot molt treballadora... Tú ets ben plantat y molt bon noy, y ademès are hi puc afegirhi, molt sèrio... Un y altre sou 'ls meus hereus y jo no vull que la herencia payral se desfassi desprès de la meva mort. Per çò ants de morirme espero tenir la certesa de que la meva voluntat se cumplirà. De manera que...

RAFEL *(Acabant la frase.)* Pensa en casarnos.

MIQUEL ¿Veus com ho hàs endevinat?. Quanera'ts noy ja ho deya jo que tú teníes talent.

RAFEL Doncs treguis aquest pensament del cap.

MIQUEL El de que tens talent?

RAFEL No; l' altre: el de casarnos.

MIQUEL *(Sorprès, sobressaltat,)* ¿Eh?... Are soc jo 'l qui no compren.

RAFEL Perquè jo he decidit no casarme.

MIQUEL ¿Has decidit no casarte?... ¿Ni ab la Lluisa?... Mira, Rafel, parlèm clars: això

es que tu deus tenir algun altre amor.

RAFEL Rès d' això. El meu cor es lliure, complertament lliure.

MIQUEL Aleshores?

RAFEL Es una prometensa que he fet.

MIQUEL A quin Sant?

RAFEL A mi mateix! He fet vot de soltería perpetua.

MIQUEL Això es una ximplería!

RAFEL No senyor!... Una prova de sentit comù.

MIQUEL Qui t' ho ha dit?

RAFEL La meva experiencia de la vida.

MIQUEL ¿La teva experiencia? (*Ab dolorosa ironia.*) ¡Als vintitrès anys!

RAFEL (*Ab gravetat.*) La meva experiencia, si senyor. ¡L' amor es una mentida! (*Ab tò solemnial.*)

MIQUEL Calla! calla! Val mes que m' ho prengui rihent... (*Pausa curta.*) Es à dir que refuses el teu matrimoni ab la Lluisa; aquell àngel, tot bondat, tot puresa... Y per justificar el teu refùs no més sabs dirme que 'ts un vell de 23 anys y que l' amor es una mentida... (*Ab tò gràve.*) Rafel! Rafel! per' apendre això no calía que sortissis de casa...

RAFEL Si vostè haguès vist lo que jo he vist.

MIQUEL (*Ab enuitg.*) No rès no has vist. Deixa 'm ab pau!

RAFEL (*Acèntuant els seus escepticisme è iro-*

nía.) L' amor al matrimoni? *(Rihent.)* ¡Je! ¡je! may l' he trobat!.. Al contrari. Si li expliquès certes histories de les qu' he sigut testimoni, regoneixería que tinc plena rahò pera sostenir les meves teoríes... L' home de mon, l' home de seny, ants de casarse se suicida...

MIQUEL Vés en nom de Deu, vès. Tot lo que tu pugas dir ja m' ho sé de cor... ¿Histories?... ¿histories?... ¿Que t' han probat, fins are?... ¡Rès! ¡rès! ¡rès!

RAFEL ¿De manera que vosté creu ab l' amor?

MIQUEL Del tot hi crec! Y sempre hi creuré perque es l' única vritat que 's pot assolir sobre la Terra. Font inextroncable de la vida, es l' eterna flama inspiradora de les accións humanes. Y tu també hi creus, n' estic segur, perque si lo que 'm dius ho sentissis... fòres el mes desgraciat dels homes. Tot lo que contes, tot lo que xerras son paraules, paraules y mes paraules, qu' has llegit açí y allà, sense ovirar, dessota de les págines dels llibres que t' omplíen el cap de fum y mes fum, la rialla burlesca dels autors rihentse de la teva bona Fè. Al mon no mes n' hi há un de llibre sencer, que parli honradament, ab tota leyaltat: la Naturalesa... Y els fulls de aquest llibre sempre 'ls veurás encapselats

ab la paraula augusta: ¡amor!, amor!, ¡amor!... *(Ab entussiasme.)*

(Pausa. Després transizió á la realitat present.) Pero no 'n fasis cás de lo que t' he dit... Son paraules d' un pobre pagés que tant sols ha sapigut fullejar el gran poema de la Vida... Llegintlo avuy en aquest arbre... dema en aquella flor... un jorn mirant aquest ríu...; un altre, aquella llocada... ¡Petites coses!... petits ritmes de la cansó inmortal!... Prò no 'n parlèm mes... Pensèm ab la Lluisa... pobre criatura!... Era un present de la meva ànima *(Ab sentiment pró de cap manera ab enuitg.)* El rebutjes?... ¡Fas bè!... Quèdat ab la teva experiencia y ab les teves idees... Jo no penso convèncer't...

RAFEL ¡Oh, ja ho veig!... Si no'm caso, vostè m'avorrirà.

MIQUEL ¿Jo? ¡Al revès!... La franquesa sempre m'ha agradat.

RAFEL ¿Y la Lluisa?... ¿Que 'n pensarà de mí?

MIQUEL Rès. ¿Qué vols que'n pensi? Després de tot, lo qu'hem enrahonat no tè cap importancia... Defectes de la velluria que, com per medi d'una illusió óptica, fàn confondrer els desitjs ab la realitat... La Lluisa may me'n ha parlat de tú mès que d'una manera calmosa y tranquila,

com qui parla d' un germá!..! *(Pausa curta. Com si un pensament repentí l' impresionès.)* Y ben miràt potser si que tu tingas tota la rahò... Perquè amor, lo que se 'n díu amor per casarse, may ha deixat entreveure que te 'n portès...

RAFEL ¿Veu?

MIQUEL Veritablement m' he ficat en lo que no podía, ni debía... Ella jamay ha obert la boca pera manifestarme afany de casarse ab tú... Mira, quan li vaig dír que tú arrivaves avuy de Barcelona, no mes và preguntarme. ¿Que và vestit com nosaltres ò com els senyorets de ciutat?... Ja ho veus: el teu vestit l' interessava, pero tú, lo que 'ts tú, ni gens, ni mica...

RAFEL Gracies, cosineta!, *(Encarantse ab la porta per 'hont ha sortit la Lluisa.)*

MIQUEL Y are me 'n vaig á ocupar de les meves coses.,. Perqué jo també tinc els meus quefers... *(Agafant un respall del damunt de la calaixera.)* Y donaré pressa pera que 't portin el brenar, estimat nebot. Mentres, pots entretenirte respallante la roba... *(Donantli el respàll)*... Y quan estiguis llest y hagis brenat, crida 'm, si no vinc, qu' anirém à donar un tom... *(Se 'n và per la porta esquerra.)*

ESCENA V

Rafel

RAFEL *(Queda ab el respall á la mà. Després de curt silenci quan en Miquel es fòra)...* Molt bé!... ¡molt bé!... ¿De manera que la meva cosineta de mi no se 'n preocupa, però del meu vestit sí?... ¡Això vol dír que 's passarà ab la roba! Doncs no li vull donar el gust de que 'm vegi brut. *(Trayentse el guarda-polvo)...* Perquè aquestes noyes de fora, *(Respallantse ab afany)...* tot ho miran... tot ho examinen... y de tot se 'n adonen... *(Pausa curta. Deixantse de respallar un moment.)* ¡Oh, y no es lo pitjor que se 'n adonguin, sino que tot ho comenten... tot ho bescanten... y à un el deixen com un drap brut... y com mes brut và, naturalment, mes brut. *(Tornantse à respallar)...* Sí... sí... y la meva cosina... *(Interrompentse à si mateix, com si una idea horripilant l'esferehis de prompte.)* ¡Ay!... ¡Ay! ¡Ay María Santíssima y quina idea m' ha corprès!... Ella se 'n ha anat per alli *(senyalant la porta esquerra)...* l' oncle també... y l' oncle ha dit que li daría pressa pel meu brenar... y de passada de segur que li dirà la meva

resolució... ¡Santa Cristina 'm valgui y com vindrà la cosineta!... Al reparar en la meva roba 'ls seus ulls no seràn ulls; seràn ulleres de llarga vista... No t' entretinguis, Rafel, no t' entretinguis! *(Se posa à respallarse d'una manera activissima.)*

ESCENA VI

Rafel -- Lluisa

LLUISA *(Apareixent desprès de curta pausa. Ab una safata 'hont si veurà 'l brenar.)* Aqui tè 'l brenar... ¡Ah! ¿estava sol? *(Com sorpresa.)*

RAFEL *(Deixantse de respallar.)* Si... cosineta.. *(Com avergonyit d'haver sigut sorprès.)*

LLUISA ¿Y 'l padrí?

RAFEL ¿Que no l' ha vist?

LLUISA No... *(Preparant el brenar demunt de la taula.)*

RAFEL *(Deixant el raspall dessobre de la calaixera.)* Are mateix ha sortit... Segurament no trigarà à tornar...

LLUISA Aixís li farè companyía fins que torni... Als forasters hi ha que selshi complimentòs.

RAFEL Tantes mercès. *(Ap.)* Aquesta ho fà per examinarme 'l vestit mes detalladament. *(S'asseu à taula y comensa à menjar.)*

LLUISA *(Servicial.)* ¿Ja 'n tindrà prou de ví?... Com que una...

RAFEL *(Interrompentla.)* Sí... sí... gracies. *(Menjant. Ap.)* Y segons sembla no està gens enfadada.

LLUISA *(Ab tò indiferent)*... Fá fresca... ¿oy, quin temps?...

RAFEL Sí... sí... com que estèm à l' hivern *(Ap.)* Decididament no m' estima. Ja 'm parla de la temperatura.

LLUISA Y com que fà fret... he manat qu' al llit li posessin tres flassades...¿N'hi vol mès?.

RAFEL No... no... Gracies... gracies...

LLUISA Vull veurer si aquesta vegada, tractant-lo ben bè, consegueixo una cosa.

RAFEL ¿Quina cosa?

LLUISA Que l' oncle no quedi sol... y que vosté li fassi companyía.

RAFEL Encare que jo m' en entorni no hi há pas de quedar sol... Vosté...

LLUISA ¿Jo?... No hi haig pas d' estar sempre en aquesta casa.,.

RAFEL *(Sorprès.)* ¿Eh?... ¿que díu are?...

LLUISA Ademés, jo no comprenc qui'n gust hi há de trobar en donar voltes pel mon, quan un té, com vosté, un lloc 'hont se pot viure tranquil, *(carinyosa)* al costat dels seus... dels qui estimen de veres...

RAFEL *(Interrompent.)* Veurà.,. veurà *(Ap.)* Lo que jo veig es que ja tira l' am per pes-

carme. *(Com parlant ab si mateix.)* ¡Rafel, no siguis llùs!.

LLUISA *(Com prosseguint)*... perque 'l viatjar... sempre entafurat dintre de cotxes... que rodolen à lo llarc de la vía...

RAFEL *(Ab actitut d' hòme galant y de mon.)* Per Deu, no digui això cosineta... ¡Viatjar es viure!... *(Ap.)* ¡Y viurer bè si 'l cotxe es cómodo?. *(Alt.)* Cada día per devant dels ulls hi passen paissatjes nous, pobles nous, costums noves, cares noves... y trajos nous. *(Apart acabant la frase)* sino fossin forrats de vells. *(Alt.)* Quan un viatje, tot brinda à la variaciò, sobretot quan un se fica en una fonda... 'hont un no pot ni dormirhi *(Acciì de matar pusses)*... y tè que buscarne un' altre. *(Pausa curta.)* Emprò, llevàt d' això: el viatjar es lo que convè à tothom, veurer, estudiar y apendrer. Shakspeare diría: Aquesta es la questió! *(Shakspeare se pronuncia Chèspíar.)*

LLUISA Vosté... tindrá tota la rahó que vulla, pró jo' m sento mes vulgar... Jo trobo que rès val tant com la vida reposada de familia...

RAFEL *(Posantse enguniòs. Ap.)* ¡Rafel, aquesta noya t' ensabona!

LLUISA *(Prosseguint)*... perquè al mon l' única vritat es la familia... Aquí vora la

llar...aprop de la persona à qui s'estima...

RAFEL *(Ap. Rebregant el toballò, nirviòs.)* ¡Ay! ¡ay! ¡ay!... aquesta noya vol que te empassis l' am! *(Acciò de tragarlo.)*

LLUISA *(Proseguint. en tò altament interrogatíu.)* ¿No li sembla?... ¿Oy, qu' això es hermós?

RAFEL *(Apresurantse a menjar. De malhumor.)* Hermosíssim... hermosissim!...

LLUISA Aquestes son les coses que sent el meu cor... y quan es el cor el qui sent les coses may s' equivoca.. *(Afectant alegría.)* Y miri si m' equivoco. que 'l mèu promès...

RAFEL *(Deixant de menjar y sobressaltat. Sorprés)*... ¿El seu promès?.

LLUISA *(Aparentant ingènua.)* Sí... ¡el meu promès!... ¿Que no li ha dit rès, l' oncle?.

RAFEL *(Ab sequetat.)* No...

LLUISA ¡Ay, ay!... Si l' hereu Carbò m' ha demarelacións fà la mar de díes!...

RAFEL *(Indicant enuitg.)* ¿Relacións?.

LLUISA Per casarse...

RAFEL *(Ab mes enuitg)*... ¿Per casarse... *(Passeja nirviós.)*

LLUISA *(Afectant la mateixa ingenuitat)*... Sí, si, ab mi... ¿Que l' extranya?

RAFEL *(Ab brusquetat.)* ¿A mi? *(Aparentant ironía.)* ¡A mi ja no m' estranya rès!...

LLUISA Oh, y segons ell m' ha dit diferentes ve-

gades era molt amic de vosté... Y jo com que ho vaig creurer li vaig dir: si es amic d' en Rafel y te bones intencións demani la meva mà...

RAFEL *(Ab afany mal dissimulat; interrompent.)* ¿Y ell?

LLUISA Và demanarla al padrí...

RAFEL *(Ab el mateix enuitg)*... Y que se l'estima vosté?.

(Sempre passejant nirviós.)

LLUISA ¿An à quí?... ¿A l' oncle?

RAFEL No, al Carbò...

LLUISA Naturalment!

RAFEL *(Ab rábia.)* ¡Naturalment per encendre 'l foc!.

LLUISA ¿Eh?...

RAFEL *(Com reflexionant sobre lo dit)*... per encendrer el foc... del seu carinyo...

LLUISA Es clar!.., Y mès quan una sab qu' es un bon noy; molt capaç de ferme ditxosa... Jo no 'n tinc d' ambicións y ab poca cosa estic contenta.

RAFEL *(Ap. Entre-dents.)* Ho està ab el Carbò!. Ella l' estima, l' estima... *(Ab furor rebrega el mocador de butxaca.)*

LLUISA *(Prosseguint)*... Y essent un bon noy, no li sembla que tinc rahò al casarme?...

RAFEL *(Fent un esfors per dominarse.)* Sí, pero es massa precipitat... Certament l' hereu Carbò es un bon partit... pero vostè si hi

hà de pensar una mica mès avants de pendrer certes resolucións... Hi hà que reflexionar les coses..

LLUISA ¿Perquè, si es un xicot que m' agrada?

RAFEL *(Ab mes enutig. Ap.)* ¡Y díu que li agrada! *(Alt)*... Doncs si li agrada, rosèguil.. vull dir, casishi... Desprès de tot, vosté no necessita 'l meu consentiment!.

LLUISA *(Com fentse la sorpresa.)* ¡Miri, qualsevol diría que lo que jo l' he dit l' ha fet enfadar!...

RAFEL ¿A mí? *(Ab duresa.)*

LLUISA Per la apariencia ho semb...

RAFEL *(Interrompentla bruscament.)* Les apariencias enganyen, Per mí, lo qu' es per mi ja s' hi pot casar ab l' hereu Carbò... ¡Guardise'l!... ¡Conservil!... ¡Confítissel!

(Entra Miquel.)

ESCENA VII

Dits — Miquel

LLUISA *(Al veurèl, alegroya abrassant à Miquel)* ¡Oncle, ¿ho sab?... An en Rafel li sembla molt requetebè que jo 'm casi! *(Com qui dona una noticia.)* L' hereu Carbò ja 's pot presentar... Conta ab el consentiment de tots.

MIQUEL *(A Rafel.)* ¿Tu l' aprovas aquesta boda?.

RAFEL No tinc cap motíu que m' impedeixi aprovarla!.

MIQUEL *(Esguardant-lo.)* Magnífic!... *(à Lluisa.)* Dintre d' un mes seràs la senyora de Carbò. *(Repicant á l' espatlla den Rafel.)* El día de la boda... Aquest día, si, que ballarèm!...

RAFEL *(Ab mal humor.)* ¡Ja ho crec! *(Ap.)* ¡Jo com una baldufa capgirada!.

MIQUEL *(A Lluisa.)* Com que tot això ja ho havía previst, acabo de escriurer-li una carta al noy Carbò, dihent-li que l' aceptava... Vès al despatx meu; allí la trovaràs; baixala...

LLUISA *(Fent acciò d' abrassar à son oncle joiosament.)* ¡Molt bè, padrí!... Vosté endevina tots els meus pensaments...

MIQUEL *(Paternal.)* ¡Veshi!... ¡veshi, angel de Deu! *(Se 'n và Lluisa.)*

ESCENA VIII

Rafel — Miquel

MIQUEL *(Tornant à la realitat an en Rafel, qui boca-obert queda esguardant la porta per 'hont ha sortit Lluisa.)* ¿Y no me 'n dius rès d' això?.

RAFEL No.

MIQUEL ¿En que penses?... Ja veus com teníes rahò... Jo he sigut un ximple... He confòs els meus desitjs ab la realitat... Ja t' ho he dit: defectes de la velluria!... Però

defectes sense consequencies... Tu ja estás salvàt del perill del matrimoni; jo en cambi tranquil respecte del avenir de la meva fillola... ¡Tot và com una seda!.

RAFEL *(No sabent que contestar, mes volguent mantenir la seva pose byroniana.)* Sí... efectivament... pero aquesta resolució trobo que l' han presa massa depressa... ¡No sembla sino que vosté tinga ganes de desferse de la Lluisa!..

MIQUEL ¿Jo?

RAFEL Si, perquè la dòna al primer que 's presenta.

MIQUEL ¿Que jo la donc al primer que...

RAFEL *(Interrompentlo.)* Si senyor, si!... ¡al primer que 's presenta!... *(Ab tò de reprotx.)* ¿Que ho sab vosté si la farà ditxosa 'l noy Carbò?.

MIQUEL Que t' empatolles are...

RAFEL *(Mes nirviós)*...¡Y ella, ella mateixa, la Lluisa, ¿com ho sab que se 'l estima?... ¿Quan?... ¿'Hont ho hà provat?,..

MIQUEL 'Hont y quan ho hà provat no ho sè, però que se l' estima sí... ¿Que no l' has sentida?.

RAFEL ¿Y que prova el sentírla?. *(Ab enuitg impacient.)*

MIQUEL Que tens oído!

RAFEL Peró res mès... Perqué ella pot equivocarse... Desprès de tot es el primer galan que se li presenta... Y una noya pot enganyarse perfectament. *(Ab tò per-*

suasiu)... El mateix afany de tenir promès...

MIQUEL ¿De tenir promés?... ¿De tenir promés?... La Lluisa es massa bona pera qu' un puga sospitar aquestes falornies... El seu cor no mes l' omple un nom,..

RAFEL *(Nerviosíssim.)* Ja ho sè! 'L de 'n Carbò!

MIQUEL *(Com idealisant.)* Aquell cor d' ella. Tan virginal... tan noble... tan honrat... tan pur... tan blanc.,.

RAFEL *(Ab vivesa.)* ¿Blanc y plè de Carbò?... Això es impossible!

MIQUEL Pero anèm à comptes: al cap-de-vall que se t' endona?... Lo que no 's coygui per tu...

RAFEL *(Acabant l' adagi.)* Deixa que 's cremi. Doncs per mí; *(Altra vegada ab enuitg.)* ¡que 's casi! are, are mateix...

MIQUEL *(Ab tò patriarcal.)* ¡Paciencia, nebot, paciencia!. Això de la pressa es cosa del vicari... ¿Figura't qu' es tartamut?... Doncs sempre llegirà l' epístola de Sant Pau, mes à poc à poc qu' un que no 'n sía.

RAFEL Aleshores jo 'm rento les mans y,.. *(Acció d' anarse 'n.)*

MIQUEL ¿Hont vàs?

RAFEL A rèntarmelas... al meu cuarto...

MIQUEL Ves... vès... y *(Ap. humorísticament)* rèntetelas ab sabó.

(Se 'n và per l' esquerra.)

ESCENA IX

Miquel

MIQUEL *(Refregantse les mans)*... ¡Això!... ¡Això va millor de lo que 'm pensava!... De aquí a mitj hora ja tením l' amor propi à la butxaca y l' altre amor, el que no es propi d' un sol, sino universal, muntant del fons del cor à flor de llabis... *(Se sent soroll vers â la porta esquerra. Esguardant.)* La Lluisa... y en Rafel qui venen... Y venen barallantse... L' amor triomfa!... *(Alegroi.)* Ja ho crec que triomfa!... Y triomfos son trumfos!... Amagèmnos pera escoltar mellor... Aixís sabrè com van les coses...
(Se'n và per la porta dreta deixant-la entr'oberta.)

ESCENA X

Lluisa — Rafel *(Seguintla)*

(Un y altre surten per l' esquerra.)

RAFEL Lluisa!.

LLUISA *(Portant una carta à la mà.)* ¡Quin susto m' ha donat... ¡Ay! *(Espavientosa)*... Trobarme 'l al darrera meu l' ombra de vosté... cregui... cregui...que m' ha posàt la carn de gallina...

RAFEL *(Ab tò solemnial.)* Lluisa! jo tinc que dirli una cosa...

LLUISA *(Imitant el tò anterior.)* ¿De veres?

RAFEL *(Barbotejant)*... Y no sè com dirli...

LLUISA *(Ab ingenuitat.)* ¡Parlant!...

RAFEL No 's burli de mí, Lluisa. La cosa es molt sèria.

LLUISA *(Burlona.)* ¿Si?

RAFEL *(Ab serietat y resoluciò.)* Si... ¿Es à dir que vosté vol enviar aquesta carta?...

LLUISA ¿La carta del padrí?.. ¡Es clar!... Si es lo que jo desitjo... ¿Que tè ganes de llegirla vosté?. *(Oferint-la.)*

RAFEL No. Gracies... *(Refusant.)*

LLUISA Com vulga!... Y qu' es això tan sèrio que tenía que dirme?.

RAFEL *(Despectivament.)* Are rès... rès.. Tot ha acabat...

LLUISA *(Sorpresa.)* ¿Acabàt?

RAFEL Sí... com que vosté 's casa...

LLUISA Però no m' ha dit vosté mateix qu' aquest matrimoni li semblava bè?.

RAFEL ¿Jo?.

LLUISA Sí... ¡vosté!...

RAFEL Jo may he dit aquesta ximplería.

LLUISA ¿Eh?.

RAFEL Jo may de la vida 'l podía aprovar el seu matrimoni.

LLUISA *(Acèntuant la nota de sorpresa)*... ¿Perqué?...

RAFEL *(Ab contrarietat.)* Perquè jo 'n soc enemic de que les persones se casin... *(Transiziò à estat d'escepticisme.)* De totes maneres si à vosté li agrada casarse...

LLUISA *(Irònica.)* Gracies à Deu que torna à esser persona!.

RAFEL *(Fent acciò de recullir els trastos de viatge.)* Passiho bè, senyora.. *(Saludant)*

LLUISA *(Sorprèsa sincerament.)* ¿Eh?... ¿que vol dir passiho bè?.

RAFEL Que me 'n vaig!.

LLUISA ¿Que se 'n và?.

RAFEL Sí; un negoci urgentíssim reclama la meva presencia à Barcelona. *(Fent acció d'anarse'n càp el foro.)*

LLUISA *(Aturantlo.)* ¡Cà barret! cà bàrret!. Avuy está presoner; no 's pot moure d' aquí...

RAFEL Oh, es que... *(Com inssistint per anarse 'n.)*

LLUISA No hi hà escuses que valguin...

RAFEL Me 'n haig d' anar forsssament!.

LLUISA Pero quin es aquest motíu tan poderòs?

RAFEL *(No sabent que dir.)* Es... es... ¡no vulga saberho!.

LLUISA Bah! bah! això son subterfugis de mal pagador. Vosté no se 'n anirà d' aquí, perque ha de venir à la meva boda.

RAFEL ¿A la seva boda?... No ho esperi pas! *(Ab resolució.)*

LLUISA ¿Eh? ¿Que vosté no vindrá al meu casament? ¿Perqué?...

RAFEL *(Torbat.)* Perqué...

LLUISA *(Ab impaciencia.)* Perqué?.

RAFEL Perque... No, no li puc dir... *(Ab recansa.)* Vostè s' estima al hereu Carbò... Casis ab ell y siga ben ditxosa...

LLUISA Uy, uy, uy!. Això no es cap rahó. Hi ha d' haver un altre motíu y jo vull saberlo...

RAFEL Es que...

LLUISA Que?.

RAFEL *(Llençant els objectes de viatje que fins allavors ha portat à les mans y cayent de genolls als peus de Lluisa)* Que jo t'estimo

LLUISA *(Ab un mohiment d' alegría, tot seguit reprimit.)* ¿Que m' estimas?

RAFEL Si y perdona 'm, Lluisa adorada. Per orgull no volía dirte res, volía callarme; pero 'l sentiment ha pogut mes que la voluntat y d' aquí *(el cor)* ha muntat aquí *(als llavis)* y quan me'n he adonat ja había sortit à plena llum... Si jo t' estimo, ab tota l' ánima... pero *(ab dolor)* ja he fet tart perque ab el teu pugas correspondre al meu carinyo... El teu cor ja es d' un altre home y jo tinc que renunciar... à la gloria de possehirlo...

ESCENA ÚLTIMA

Dits — Miquel

MIQUEL *(Apareix rihent alegrement.)* ¡Magnific!. Un grupo magnífic pera un postal il-luminada...

RAFEL *(Acotant el cap.)* Oncle!

LLUISA *(Ruborosa.)* ¡Padrí!.

MIQUEL No cal que 'm digueu rès perquè ho he sentit tot desde allí. *(Indicant l' indrèt hont s' estava. A Rafel.)* Jo si haguès sigut d' aquesta *(Lluisa)* t'hauría fet gruar mes ab lo de la boda...

RAFEL *(Alsantse. Sorprès.)* ¿Eh!... Que vol dir lo de la boda?.

MIQUEL Que aquest casament no era mes que un reactíu pera despertar l' amor que teníes endormít aqui dins. *(Assenyalant el cor de Rafel.)* ¿Oy, que tu te l' estimaves quan teníes divuit anys? *(Per la Lluisa.)*

RAFEL Si.

MIQUEL Doncs lo que s' estima als divuit anys, s' ayma als vintitrés y s' adora tota la vida..

RAEEL *(Indicant la carta que la Lluisa té à les mans.)* Pero ¿y aquella carta?

LLUISA *(Rompent el sobre y donantla à Rafel.)* Es un tros de paper en blanc.

RAFEL *(Llenssant el full.)* ¿Y no 'm perdonareu may, are?.

MIQUEL Per la meva part ja ho estàs, mes qui ha de dictar sentencia es la Lluisa...

LLUISA *(Allargant la mà à Rafel.)* Y la dicto absolutoria.

RAFEL *(Aceptant-la ab efusió)* Oh, vida!...

MIQUEL *(Abrassant-los paternalment. La Lluisa al bras dret, Rafel à l' esquerra. Molt carinyòs à Rafel.)* Y que, senyor nebot: ¿hi creyèm ò no hi creyèm ab l' amor?.

RAFEL ¡Com vol que no hi crega, si es l' única veritat de l' existencia!!. *(Quadro.)*

TELO

BIBLIOTECA

DE

Joventut Teatral

Ptas.

Per una capa.—Comedia en un acte y en prosa, d'en Emili Graells Castells. 1

El Sacrifici.—Drama en tres actes y en prosa, d'en Faust Casals y Bové.. 2

Cel perdut.—Quadro dramàtic en un acte d'en Florenci Cornet. 1

Francesch Rusck.—Drama en un acte y en prosa, d'en Emili Graells Castells 1

Crepuscle, quadro dramatic, per Santiago Gomila. 1

L' Amor es cert, assaig d' entreteniment escènic de J. Oliva Bridgman . 1

EN PREMPSA

La mitjornada.—Comedia en un acte y en prosa, d'en Josep Iborra y Solé. 1